

Nordiska rådets svenska delegation
Riksdagen
100 12 Stockholm

cc: Näringsdepartementet
Enheten för Energi, skog och basindustri
103 33 Stockholm
N2004/1799/ESB

Yttrande över remiss av medlemsförslag från Nordiska Rådet; Medlemsförslag A 1339/miljö om bildandet av ett gemensamt nordiskt stamnätsbolag

Statens energimyndighet har i en remisskrivelse från Näringsdepartementet, daterad 5 mars 2004, ombetts att avge yttrande i rubricerat ärende. Skrivelsen kom myndigheten tillhanda 8 mars varför remisstiden varit kort.

Förslagsställaren, den socialdemokratiska gruppen i Nordiska rådet, föreslår att Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet att verka för längre gående harmonisering av stamnätens villkor på de nordiska elmarknaderna samt att utreda möjligheten att bilda ett gemensamt nordiskt stamnätsbolag.

Enligt Statens energimyndighet är det uppenbart att det nordiska elsamarbetet har inneburit stora ekonomiska, energisystem- och miljömässiga fördelar för de nordiska länderna. Den nordiska integrerade elmarknaden har genomgått en snabb utveckling under de senaste tio åren och den nu flernationella marknaden fungerar mycket väl i ett europeiskt och internationellt perspektiv. Ett av fundamenten för denna utveckling har varit samarbetet mellan stamnätsföretagen i Norden. Samarbetet har dels skett bilateralt, dels inom samarbetsorganisationen Nordel.

Det är angeläget med en fortsatt utveckling och harmonisering av den nordiska elmarknaden för att ytterligare förbättra förutsättningarna för en säker elförsörjning till låga kostnader i Norden. Samarbete kring investeringar i stamnäten är en fråga. Andra frågor rör harmonisering av de nationella systemen för att upprätthålla effektreserver på marknaden. En harmonisering behövs också för en långsiktigt fungerande konkurrens på elmarknaden. Det gäller bl.a. avgifterna för stamnäts- och systemtjänster.

Utvecklingen av den nordiska elmarknaden måste ske inom de ramar som sätts av EUs regelverk för den inre marknaden. Detta regelverk lämnar också, enligt Energimyndighetens uppfattning, utrymme för en sådan utveckling. EUs

regelverk innebär i sig redan en viss harmonisering av villkoren för stamnätsbolagen. Denna harmonisering kommer successivt att öka i och med att nya riktlinjer för den gränsöverskridande handeln antas.

Energimyndigheten anser således att en ökad harmonisering av stamnätens villkor i alla de nordiska länderna är centralt och viktigt i den fortsatta utvecklingen av den nordiska elmarknaden. Denna marknad kan i sin tur kan fungera som en modell för den öppna europeiska marknaden.

Vad härefter gäller frågan om eventuell utredning avseende möjligheterna att bilda ett gemensamt nordiskt stamnätbolag kan konstateras att de nordiska systemoperatörerna har varit framgångsrika när det gäller att samordna den operativa verksamheten och också, som tidigare nämnts utveckla den integrerade nordiska elmarknaden. De nordiska stamnätsföretagen kommer även fortsättningsvis att ha en nyckelroll i denna utveckling.

De uppgifter som nu förestår är dock till sin natur mer komplexa än de som hittills genomförts. Det finns också grundläggande stora skillnader i förutsättningarna för de stamnätsoperatörernas verksamhet. Dessa skillnader gäller delvis fundamentala skillnader i produktions- och efterfrågemönster och legala förutsättningar i de nordiska länderna. Det är därför viktigt att ökad samverkan kan ske steg för steg med respekt för respektive lands förutsättningar. Detta kräver en ökad samverkan på alla nivåer.

Energimyndigheten anser med hänsyn härtill inte att ett gemensamt nordiskt stamnätsföretag under överskådlig tid skulle ge de fördelar i form av ökad försörjningstrygghet, effektivare elhandel och minskade prissvängningar som förslagsställarna förväntar sig. Nordiska rådet kan dock spela en viktig roll för att möjliggöra ett ökat närmande av de nationella regelsystemen.

Beslut i detta ärende har fattats av överdirektör Håkan Heden, enhetschefen Karin Israelsson och chefsjurist Charlotte Zackari, samt handläggaren Margareta Bergström, den sistnämnda föredragande.

Håkan Heden

Margareta Bergström